



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones Fratris Gabrielis Barelete ordinis predicatorum
tam quadragesimales: q[uam] de sanctis**

Barletta, Gabriel

Parisius, 1507, XXV. Jan.

Feria. iij. quarte dominice. xl. de pena purgatorij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69837](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69837)

Feria quarta

salutis. Quib⁹ dixit. Plagamus pec-
cata nostra ne sim⁹ de numero repro-
borum & puati diuina uisione. Ille.
Quo sine essemus nati. Un⁹ Aug. reci-
cat lib. de consensu euangelistar. Quod
lazarus a morte resuscitatus tria re-
tulit. Primum: q^o mors erat terribilis
Secundus q^o pene infernales erant
horribiles. Tertius q^o numerus da-
natorum erat quasi infinitus respectu
iustorum. Practica. Quo pergunt iu-
dei. Quo fideles. Quo usurarij. Quo
mali xpiani. Quo concubinarij. Vere
ad infernum. Cesarus in dialogo
suo ponit. Quod quidam dirissimus
defunct⁹ est. Et post paucos dies ap-
paruit uxori sue. dicens se damnatus
esse. Et illa. Nunquid profuerunt ele-
mosine mee & alia bona opera? Respo-
dit. Non. Quia erant acta in mortali
Et addidit. Si omnia folia arborum
uerterentur in linguas non possent ex-
plicare tormenta damnatorum. Unde
Alber. sup Lu. tria notabilia ponit.
Primum est q^o demones summe gau-
dent de damnatis. ideo quia deus non
quod habebit gloriatur de illo qui damna-
tur: sed omnes labores quos in mun-
do pertulit in corpore per. xxxij. an-
nos in illo sunt deperditi. Secundus
est: q^o demones gaudent q^o de cetero
boni angeli nunquam leticiam habebunt
de eo: & oia bona q^o egit: erunt perdit
Tertius: q^o sunt securi q^o ab eis nunquam
auferentur: etiam si esset maria virgo. O
miseri. Dantes in. iij. can. inferni. hu-
ic suspiria luctus et profunda miseria
per aera tenebrosa resonabant. Propter
q^o ego lacrimari cepi varie lingue &
horride loquere dolentis uerba iram
representantia uoces sublimes exor-
bitantes pariterq^o frequens manu
complosio.

C Feria. iij. quarte hebdomade. xl.
De penis purgatorij.

Vidit iesus ho-
minem cecum a nati-
uitate. Johannis nono
caplo. Discipuli ad iesum dixerunt
Rabbi quod peccauit hic aut parentes
eius ut cecus nasceretur? Respondit
Iesus. Neq^o hic peccauit neq^o paren-
tes eius ut cecus nasceretur: sed ut ma-
nifestarentur opera dei in illo. Secum
Johannem Damascenum: Et Alexan-
drum de ales in tertio volumine sum-
me quadruplici ratione: primum de
hominem calamitari: et mala pati.
Prima ut uirtus illius alijs notificet
tur ut de Job. Secunda ut non ex recta
conscientia cadat per superbiam: ut
in paulo. ij. Ad Corinthios. xij. Tertio
ut alijs erudiantur: ut in Lazaro. diui-
te. Luce. xvi. Quarta propter gloria
dei: ut in cecum nato. Unde dicit. Neq^o
hic peccauit: neq^o parentes eius. Pec-
care quidem non poterat iste cecus
quia ante natiuitatem non erat ha-
bilis. Unde ex hoc cecus non est na-
tus in quo apparet questio ridiculo-
sa apostolorum. Nec mirum: quia ad
huc rudes erant ante resectionem spi-
ritus sancti. Cum hoc dixisset expuit
in terra: & linit oculos eius. Quare
potius oculos linit. Quia ab illis
maximuz peccatum pcedit. Quinili-
anus orator. Totius hominis liber-
tas est oculos perdidisse: oculi sunt to-
ta luxuria nostra. Unde hoc q^o lutum
fecit. Respondeo q^o homo de limo est
creatus. Gene. ij. ca. Formauit igitur
deus hominem de limo terre: & inspi-
rauit in faciem eius spiraculum uite
Quia de limo creatus est. de limo fa-
natus est. Et linit inquit oculos ei.
Et dixit ei. Uade lauare in natatoria
siloe. Glosa. hoc dixit xps ut cecus
transiendo per ciuitatem hoc modo
luto linitus: uideretur a multis: et q^o
consequens miraculum magis diui-
saretur. Sequitur. Abijt ergo lauit
et uidit: non uirtute luti: non uirtute
siloe: quia frequenter homines se ibi la-

habant: tamen nullus vnq̄ fuit sana-
tus sed diuina virtute gestum est. No-
ta fm glosam. Quod miracula sancto-
rum differebant a miraculis xpi. Quia
sancti tantummodo corpora sanabāt
xps aut̄ in vtroq̄. Vñ cecus fuit sana-
tus vtraq̄ cecitate. Eiecerunt autē
eum extra ciuitates. Et cū ipsuz inue-
nisset iesus dixit ei. Tu credis in fili-
um dei. Quis est domine vt credā in
eum? Rñdit iesus. Qui loquit tecum
ipse est. Et statim credidit: et fidē ore
confessus est dicens. Credo domine.
Ad Rom. x. Corde em̄ creditur ad
ad u. ore aut̄ confessio fit etc. Et pct̄
dens adorauit eū. Adoratione latricie
que soli deo cōuenit. Ut dicit Tho. in
iiij. sentent. dist. ix. ar. ij. In quibus
verbis erit sermo de pena purgatorij
Ubi tria sunt videnda.
Primū dicitur punitio.
Secūdo dicitur subleuationis.
Tertiū dicitur inductionis.
Primū dicitur. Querit̄ dubiū Cū quibus pe-
na qua puniunt illi qui sunt in pur-
gatorio sit maxima penarum. Rñdet
Tho. in. iiij. di. xxi. ar. i. Et Ricar. in.
iiij. di. xx. ar. ij. Et Alber. in viij. li. com-
pen. Theolo. cap. ij. Quod sic: et mini-
ma pena excedit omnē penam huius
vite. Que p̄cto pbat̄ triplici medio.
Primo ratione. **Secūdo** auctoritate.
Tertio exemplo.
Primo ratione delicationis.
Secūdo ratione igneitat̄.
Tertio ratione priuationis.
Primo rōne etc. Conclusio est phi-
in. ij. de aia. Quod creatura quanto ē
nobilioris nature tanto pena in eam
influcta est maior. **Exempli gratia.**
De pena rustici et ciuis. In eodem ge-
nere penaruz: plus cruciatur ciuis ra-
tione nobilioris nature q̄ rustic⁹. Si
cur etiam p̄t̄ de ingenio nobilis nas-
ture. Unde ph̄s in. ij. de aia. Molles
carne aptos mente dicim⁹: duros ho-
neptos. Unde theo. dum p̄bant xpi
passionem excedisse passionem oim̄
martirum. Inter alias rationes. hāc

adducit: vt ponit Tho. iij. par. q. lxxvi
Quia fuit nobilioris nature super
omnes creaturas. Unde Dauid
Speciosus forma p̄re filijs. etc.
Unde dicit Alber. Qd si xps nō fuis-
set mortuus morte violenta a iudeis
iam per multos annos vixisset et excē
disset etatem illoz patrum p̄pter na-
turam eius bene complexionatam.
Tandem mortuus esset: cum et ipse
esset mortalis. Ad p̄positum Anima
est nobilior omnibus rebus mundi.
Precedit nobilitatem corporoz celestia-
um. lune: mercurij veneris solis et hu-
iustinodi. Unde ph̄s. vi. Pol. Anima
est nobilior corpore et omni possessio-
ne In. xvij. de aialibus. Aia est nobis-
lior omni corpore. Et. S. fi. C. de sacro
sancta ecclesia Aia cunctis reb⁹ mū-
di p̄ferenda ē. Quāuis peccator ip̄az
vituperet: Cum ergo sit nobilior: igitur
est magis passibilis. Sequitur q̄
pena in ipsam influcta sit maxima pe-
narū. Cum sit a corpe separata: et in
igne posita terribili. Preterea ad
idez. Tho. in. iiij. dist. xxi. Pena quan-
to vniuersalior est tanto maior. Sed
aia sepata a corpe ē nuda. id̄ tota puni-
tur cū sit simplex et indiuisibilis.
Vulnera quāpiā armata: minus time-
bit q̄ si nō eēt armata. Preterea feris
as illū q̄ est indur⁹ vestib⁹. min⁹ sen-
tiet q̄ si eēt nud⁹. S; si ferias ip̄z nu-
dū heu me: erit pena Ad p̄positū aia
a corpe seperata ē nuda et simplex in
fornace ignis. Ideo cū tota puniatur
ideo erit maior pena. Sic de aia ē: q̄
ē in purgatorio. **Secūdo** rōne etc. Cō-
clusio ē. Tho. in. iiij. dist. xxi. Et bona
in. iiij. di. xvij. Qd̄ ignis purgatorij
ē vnusmet cū igne iferni S; in hoc ab
inuiçē differūt. Quia ignis purgato-
rij nō ē etern⁹ quo ad officiū: qz nō ha-
bet ibi in eternū stare cū aie purgato-
rij h̄beāt inde exire sed bene ē eter-
n⁹ quo ad substantiam. Ad p̄positū
tum. Cum ergo ignis inferni sit pe-
nolus supra omnes penas huius mū-
di. Quia vt dicit Augustinus di-
m ij

Feria quarta

Stat a nostro: sicut ignis materialis a
picto i pariete. Sequit q pena purga
toris sit maxima penay: Altius dico
fm Thomā in. iij. par. q. xvi. ar. vi. do
lor. xpi in passione fuit maximus et tñ
pena purgatoria est tñ dura: q exce
dit dolorē passionis xpi. Considera g
quaz penā quem dolorē quātū toune
tum et incendiū patiunt ille pauper
cule anime q sunt incarcerater detru
se in illo igne purgatorij. In cronica
ordinis legitur. Quod quidā frater
noster apparuit cuidā amico suo. qui
erat aduocatus: a quo fuit interroga
tus de pena purgatorij. Respondit q
si totus mundus et oia visibilia in eo
arderent non possent equiparari pe
ne et ardori purgatorij. Unde patet se
cunda ratio: Tercio ratione rē. Con
clusio philosophi est in. ij. r. iij. Topi
corum. Quo quanto aliquod bonum ē
magis desideratum: tanto eius absen
tia est molestior et durior. Prouerbio
rum. xij. Spes q differtur affligit ani
mam. Sed nullum bonum ita ardentē
desideratur ab anima separata a cor
pore: vt videre deū suū creatorē suū
Igitur absentia ei est maxima penay.
Anima in hoc mūdo existens cū corpe
vnita. ieiunat vigilat ad ecclesiam p
git. Et quia affectus anime intensior
est post hanc vitam q̄ in p̄senti: quia ē
a corpe pprio separata. Et cuz temp
aduenit quo deberet eo frui: cum tar
datur a suo desiderio: ex hac tardatto
ne maxime cruciatur. Magnum fuit
desiderium regine Sabbe faciem Sa
lomonis cernere. Magnum Jacob: vi
dere Ioseph. Magnum Symeonis vi
dere xpm in templo. Sed maximū a
nime videre regem glorie. O leticia p
petus. O gaudium indeficiens. Cum
g puetur hoc bono ideo maxime cru
ciatur. Unde Aug. in li. de vera et fal
sa penitentia. Et a canonistz dist. xxx.
capitulo ultimo. Et de pe. di. vij. ca.
Nullus expectet. Qui in aliud seculū
fructum distulit conuersionis: prius
purgandus est igne purgationis. hic

autem ignis et si non sit eternus mirō
tamē modo grauis ē. Excellit em om
nem penā quā vnq̄ passus est aliquis
in hac vita. Nunq̄ enim in hac vita tā
ta est pena. licet innumerabilia mar
tyres passi sint tormenta tanta tamē
non sustinuerunt supplicia. Ille. O so
cie intelligis me. Cōtra eos qui dicūt
O pater detis mihi paucā penitentia
Non sic quia facies in alia vita. Exem
plo grego. qui p traiano orauit ange
lus dixit ei. Duoz tibi optio datur
Aut duobus diebus cruciaberis in pur
gatorio. aut infirmaberis diu. Secun
dum tenuit. In epistola dicit tot pos
dagris: tantisqz doloribus p̄mor vt vi
ta mihi pena sit. Unde sic patet pri
mum.

¶ Secundum p̄ncipale dicit rē. Tho
mas in. iij. distinct. xlv. arti. ij. Cum
Grego. in. iij. dya. A canonistz. xij. q.
ix. c. Anime defunctorz q̄tuor modis
soluitur. Aut oblationibus sacerdo
rum: aut p̄cibus sanctorz: aut caroz
epu is: aut ieiunio cognatorz.

¶ Primo orationibus subleuantur: ij
Machab. xij. Sancta et salubris est co
gitatio p defunctis exorare vt a pecca
tis soluantur. Et Leui. xij. Orabit pro
eo sacerdos et mundabitur. Exemplo
pater. Grego. in. iij. dya. de pascalio
dyscono ecclesie romane Quia p̄tulit
quendā in papā ex errore: qui nō erat
verus papa. Episcopus quidam her
manus capuanus post eius mortē ad
balnea iuit repperit eum tibi in aqua
clamantē Opa t̄ adiua me. Quis es
tu. Ego suz pascalij dyaconi anima rē.
Roga p me. Episcopus autem orans
pro fuit liberatus. Nota fm Thomā
in. iij. di. xxi. Quod locus purgatorij
est duplex. Unus est fm legez commu
nem. qui est vicinus inferno: alius est
fm dispensationē diuinam. Et sic quē
doqz in diuersis locis aliqui puniunt
vt in domo ppria: in agro in aquis.
Et hoc sit triplia ratiōe vel ad instru
ctionem viuorum vt bene agant. vel
ad subuentionem mortuorum vt adiu

nent eos. vt patet hic de Pafcalio: qui
 in hoc balneo fufi habuit purgatorij
 Unde quado audiunt voces in domi
 b: vel alijs locis: non credant: fpiri
 tus maligni. fed anime parentum no
 ftror. Sz querit anima cara. Que fut
 he orationes. Rñdeo q̄ est. Pater no
 fter Ave maria. ⁊ ps. i. ¶ Secundus
 modus est elemofinarum largitio. A
 canoniftis. xij. q. ij. ca. Tempus. Nes
 q̄ negandū est animas defunctorū pie
 tate fuorū uiuentiū releuari: cuz p il
 lis elemofine funt in ecclefia. Ille Et
 Tob. ix. Elemofina a morte liberat:
 ⁊ facit inuenire vitā eternā. Et eccle
 fia cant. Sicut aqua extinguit ignē
 ita elemofina extinguit peccatū. i. pe
 nam debitam p̄ pctis. Et talis purga
 tio fit in purgatorio. Quado ergo vi
 des pauperem recordare animā pa
 tris matris amici forte adhuc elle in
 purgatorio. Ideo porrige illi panem
 ⁊ vinum. denarium: vel vefimentum
 ferculum vel candelam. ⁊ fimilia. Ex
 emplo ptz. Cū quidā foderet in mōre
 p metallo q̄redo oppreffus est. Uxor
 eius fingulis dieb⁹ vsq; ad caput an
 ni excepta die vna: detulit panes: vas
 vini ⁊ candelam. In fine anni: homi
 nes fodientes in eodem loco inue
 nere ipfum fanum. quibus ille Re
 tulit: q̄ elemofina fue vxoris dabatur
 fibi per angeluz quorū die cum illa cā
 dela. Unde patz de elemofina. Sed
 nota q̄ duplex est elemofina que po
 test fieri pro defunctis. Prima vt de
 tuo in fpeciali pauperibus erogetur
 Secunda vt testamēta condita red
 dantur. De p̄ma Tobie. iij. Ex tua
 fubftantia fac elemofinam. Secunda
 de testamētis. Concludit Johannes
 neapolitanus in fuo quolibet: de exe
 cutione testamētorū: q̄ heredes vel
 executores testamētorum. qui diffe
 runt notabiliter exequi legata ad pi
 as caufas: ex negligentia vel auari
 tia: peccant mortaliter. Quod pbat
 pluribus rationibus. Primo ratione
 damni. Si videres aliquem in forna

ce ignis ardentem: ⁊ nolles illuz libe
 rare cū poffes maxime ipfo postulate
 inftanter. vtq; mortaliter peccares.
 Qz tunc directe ageres p̄tra charita
 tez primi. Sz tu vides aiam patris ⁊
 matris tue ⁊ amicorū clamātē diceñ.
 Misere mini ⁊c. Cuius heres vel exe
 cutores: ardere et cruciari i igne pur
 gatorij. Extraheme inqt. O fili: ⁊ nō
 vis adiuuare. Igitur ⁊c. Scdo ratioe
 excōmunicationis. Null⁹ dz excōmu
 nicari nifi p̄ mortali tales mandant
 excōmunicari: vt patet. xxv. q. ij. Qui
 oblatiōes defunctorū aut ecclefis ne
 gāt aut difficulter reddunt tanq̄ egē
 tum necatores excōicentur. Tertio
 rōne dānationis. Nullus dānat nifi
 p̄ mortali. non foluentes legata mor
 tuorū dānātur. Igitur mortaliter pec
 cant. Exēpluz fup hoc. Quidā miles
 in bello Karoli magni cū mauris pu
 gnatur⁹ rogauit cognatuz fuum: vt fi
 in bello moreretur: equum fuū vende
 ret: et pauperibus precifū daret. Quo
 mortuo cū equus effet fibi gratus da
 re distulit. Post modicū t̄pis apparu
 it fibi di. O cognate mi p̄pter te fut
 in purgatorio vsq; nūc: qd nō fuiffem
 fi equū dediffes p̄ me: qz non feciffi:
 hodie animā tuā demones portabunt
 ad infernuz quod ⁊ factuz est. O tena
 ces. o crudeles qui differūt foluere bo
 na. ⁊c. ¶ Tertius modus quo liberā
 tur est in corporis maceratione in ie
 iunijs: orationibus in vifitationibus
 ecclefiaz. Figura. Nec. primo q̄ nee
 mias luxit ⁊ ieiunauit multis dieb⁹
 pro filijs captiuatis in babilonia: ⁊
 fic liberati fuere. moraliter. Et la
 chrymis et abftinentijs liberantur
 anime ille. Boni filij et filie fepe af
 fugunt corpora fua ad fubuenienduz
 pauperib⁹. Modo difciplinādo corp⁹
 modo ieiunando: modo vifitādo eccle
 fias. Unde dominicus dabat fibi omi
 die tres difciplinās. Unā p̄ fe: altam
 pro mundi pctōribus: tertiaz pro ala
 bus purgatorij. O pater mīre chari
 tatis. quis talia audiuit. ¶ Quartus
 m iij

Feria quarta

modus est sacrificii missæ. Et plus p
sunt defunctis missæ: q̄ oia alia bona
q̄ offert ille q̄ est ver⁹ de⁹ ⁊ hō iesus
x̄ps. Exēplū in cronica ordinis. Frat
q̄daz apparuit cuidaz amico suo eius
dē ordinis post mortez diceus esse in
purgatorio. Frater autē in mane p eo
missā celebrās. in manu hostiā h̄ns:
sic locut⁹ est. Dñe iesu si rex soldanus
teneret aliquē in carcere p suis defe
ctibus ⁊ camerari⁹ eius q̄ ei seruisset
xx. annos ip̄z rogaret p eo. Nūqd̄ ne
garet ei. Nō. Ita et tu dona mihi illū
In nocte sequenti p̄ matuti. vidit ip̄z
ad paradisu ire ratiōe missæ. Aliū ex
emplū monachi Iusti q̄ rept⁹ pprieta
rius: fuit sepult⁹ i sterquilino: ad iussū
gre. q̄vt̄ b̄z extra de sta. mo. c. sup̄ q̄dā
Monachū q̄ rept⁹ pprietari⁹ in ster
quilino d̄z sepeliri. glo. l̄z b̄n moriat̄: ad
exēplū alior. In capite. xxx. diez mis
sis celebratis ad cellū volauit: p̄terea
piscatores epi theobaldi ceperūt fru
struz glaciē loco pisciū. In quo erat
asa q̄dā q̄ detulerunt ep̄o suo q̄ erat
podagrosus ⁊ posuit sub pedib⁹ estu
uo tēpore ad se refrigerandū. Clama
uit ille. Ora p me in missis. Quis es
tu? R̄ndit suz asa vna q̄ hic vniam ex
pleo meā. In capite. xxx. missaz facta
est libera. Pro qualibet missa liberāt
plures. aīe. Quintus modus addit
et est indulgentiaz frequentatio. Quā
exprimit in bulla q̄ valeāt in purga
torio ex̄ntib⁹: in q̄bus v̄bis. pono hic
tres cōclusiones. Prima cōclusio hec ē
Aīe in purgatorio sciunt bona q̄ faci
unt p eis amici sui q̄tuor modis fm
Aug. in. li. de p̄nia. P̄rio p diuina in
sp̄rationē. Sc̄do p angeloz reuelati
onem: tertio p mouentū delationem
q̄rto p penaz alleviationez. Sc̄da
cōclusio est hec suffragia facta p vno i
sp̄ali: p̄sunt alijs q̄bus non sunt facte
s̄ plus illi p quo facta q̄ alijs tñ oēs
participant. Exēpli gr̄a. Unus tenet
candelā licz luceat magistro: tñ oēs
gaudent. Tertia conclusio hec est.
Suffragia p illo q̄ est in mortali: rede

unt illi qui facit. ps. Ofo mea ⁊c. Et
sic p̄z fm p̄cipale misterium. De sub
leuatione. Tertium dicitur ⁊c. Indu
citur homo triplici ratione adiunare
animas in purgatorio.

¶ Primo rōne legalitatis.

¶ Sc̄do rōne debilitatis.

¶ Tertio rōne penalitatis.

¶ Primo rōne ⁊c. Quintuplex est lex
q̄ clamat: vt amico subueniatur. P̄ris
ma est lex nature. De qua Luc. x. Pro
ut vult⁹ faciāt vobis homies ⁊ vos fa
cite illis. Si esses i camino ignis. vel
les inde extrahit⁹: Immo pater. Et tu
fac similiter. Anima patris tui est in
purgatorio ⁊c. Secūda lex est scriptu
re. Tob. iij. Noli auertere faciē tuā
ab vllō paupere: qui in purgatorio sit
vere pauperes possūt dici: quia nudi
se iuuare non possunt. Tertia lex est
amicitię: que dicit Prouerb. xvij. Om
ni tēpore diligit qui amicus est. An
te mortem: in morte: post mortē. Si ve
re diligis patrez aut matrez ipsos ad
iuua ⁊c. Quarta lex est iusticie: que
reddit vnicuiq̄ quod suum est. Rom.
xij. Reddite oibus debita. Mat. xvij.
Redde qd̄ debes p̄fi ⁊ matri qui p te
fecerunt tot et tanta. Quinta lex est
gratie que dicit per aplm. Sala. vi.
Alter alterius onera portate: s̄z hec
quia parum fit. Sc̄do ratione ⁊c.
Quia sunt debiles nec se iuuare p̄nt
nec mereri: quia sunt extra statuz me
rendi. Jo. iij. Venit nox: quādo nemo
pōt operari. Nox hec: est locus pur
gatorij: vbi nemo pōt se iuuare. Debl
itas ista figurata est. Mat. viij. De
seruo centurionis: q̄ grauit̄ infirm⁹
torquebat in lectulo: et se mouere nō
poterat. Per seruū designat̄ defunct⁹
q̄ torquet̄ ab igne purgatorij vbi non
pōt se iuuare. ¶ Tertio rōne ⁊c. Qu
penis horribilibus torquent̄. Si quis
posset ire ad purgatoriu: p̄fecto audi
ret voces clamantes. Audirentur pa
tres ⁊ matres dī. O filij ingrati quib⁹
bona nostra dimisimus: subuenite mi
serijs nostris. Audirentur viri: iuss

uxores clamantes. O uxores inique in quibus confidentiā habētes bona nostra dimisim⁹: subuenite nobis miseris. Audirent alij clamantes. O commissarij. O executores testamentorū: expedite fideliter que vobis cōmisiimus. Misereamini mei saltē vos amici. O fili respice oculo mentali ⁊ cogita amam patris tui clamātis. Adiuua me Recordare q̄ a me habes ec̄: a me habes nutrimentū: a me possessiones a me pecuniā: a me domus. Et mater dicit. Recordare fili mi. q̄ lacte te p̄auit: ego terfi inmunditias tuas: te portaui in vtero meo: cum dolore peperisti mihi sepe abstuli vultū vt illi tibi darē multas afflictiones p̄ te sustinui. Vnde de fili mi. q̄ crucior in hac flāma. O fili. O filie quō crudeles estis effecti quot sudores sustinui. Nōne videtis quō crucior. heu mei: q̄ tot⁹ vxor. heu me quia cōburoz. ha filie mee. ha amici mei. ha qd̄ facitis. Clamāt itaqz estuantes ⁊ afflicti inestimabili pena.

¶ Fe. v. hebdomade. iij. de viduitate

Et hec vidua erat. Luc. vi. Ciuitas nazym est parua s̄m Nicolaam de tyra: que est in galilea p̄pe mōtem Thabor. Defunctus efferebatur ad sepeliendum filius vidue. Antiquitas loca sepulture erāt extra ciuitates ne ex cadaverib⁹ inficeret habitatio ciuitatis. Efferebat ḡ fili⁹ vnicus m̄ris sue: Et hec vidua erat ⁊ turba ciuitatis cū illa. Quā cum vidisset misericordia motus sup̄ eā. Querit quare non dicitur tale verbū sup̄ alijs mortuis a xp̄o resuscitatus: misericordia motus. Respondeo s̄m Nico. Et glo. q̄ misericordia motus est. quadruplici de causa.

- ¶ Primo: quia mulier.
- ¶ Sc̄do: quia mater.
- ¶ Tertio: quia vnicus filius.
- ¶ Quarto: quia vidua.

¶ Primo q̄. ⁊. Unde flebat. Naturaliter em̄ mulieres magis p̄patunt ḡ viri: q̄ habent animū magis mollem. Unde mulier d̄r ḡ si mollis aer. Ideo in om̄i genere aialiu⁹ feie sunt molliores ḡ viri p̄ter visum ⁊ leop̄dum. Mulier em̄ est naturaliter frigida ⁊ humida: ideo est magis passibilis. Vir naturaliter est calidus ⁊ siccus: ideo nec sic de facili p̄patitur. Idē de fili⁹ morte vel ei⁹ aduersitate mater dolet magis ḡ pater. Ex eo q̄ est magis mollis ⁊ magis p̄passibilis. In fili⁹ autē honore ⁊ sublimitate: pater naturaliter plus gaudet ḡ mater: q̄ magis magnanimus est. Sc̄do causa batur ei dolor ex eo q̄ mater erat. Naturaliter em̄ mater plus diligit filium ḡ pater ideo plus dolet de ei⁹ morte. Quare mater plus diligit filiū ḡ pater tres sunt cause. Prima q̄ mater plus laborat ḡ pater circa filios taz in portādo ḡ in parturiendo: ḡ etiā educando Tob. iij. M̄or em̄ esse de bes q̄ et ḡta picula passa sit: p̄pter te in vtero suo. ¶ Sc̄da causa: q̄ illā rez plus diligit quā certitudinalit̄ nostram esse scimus. Mater autem pro certo scit q̄ filium de se generauit. Pater autem sic credit: non tamen certus est. ¶ Tercia ratio quia illaz rem plus diligit in qua scimus pl⁹ iuris nos habere. Mater autem habet maius ius in corpore fili⁹ ḡ pater: quia secundū philosophū pl⁹ est ibi de substantia matris ḡ patris. Addit archiepiscopus in prima parte. Tanto amor est maior ḡto diuturnior. Sed in stris ad filiū est diuturnior: ḡ patris. Nam subito quando nascitur incipit eum nutrire: vigilare: lachrymas audire: die noctuqz. ⁊. ¶ Tercio quia vnicus filius. Si habuisset alios non tantum doluisset de vnico filio Iere. vi. Luctum vnigeniti fac tibi planctum amarum. ¶ Quarto: quia erat vidua. Vidue sepe decipiuntur: quia sunt sine vtro. Isa. p̄mo. Defendite viduam. In quom iij